

Aleg 958

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy o obowiązku właścicieli domów w stoł. król. m. Krakowie wybudowania kanałów domowych, połączenia tychże z kanałami miejskimi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Wysoki Sejmie!

Relacją z dnia 23. grudnia 1911 L. 114.301/911 odniósł się Magistrat m. Krakowa do Wydziału krajowego w sprawie wyjednania ustawy o obowiązku właścicieli domów w stoł. król. m. Krakowie wybudowania kanałów domowych, połączenia tychże z kanałami miejskimi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Potrzebę uzyskania takiej ustawy uzasadnił Magistrat w sposób następujący:

Wskutek znacznego rozwoju miasta w ostatnim dziesiątku lat zniewoloną jest jego reprezentacya dążyć do tego, by je postawić przynajmniej na tej stopie, na jakiej stoją inne miasta Monarchii odpowiadające mu liczbą mieszkańców. Od kilku też lat stara się Reprezentacya miasta o poprawę stosunków we wszelkich kierunkach a w szczególności na polu podniesienia zdrowotności, poprawy komunikacyi i bezpieczeństwa publicznego. W ciągu tych lat porobił Kraków znaczne na tych polach postępy, lecz jeszcze wiele pozostaje do zrobienia, zwłaszcza wobec znacznego zwiększenia się jego terytoryum przez wcielenie kilkunastu dawnych gmin podmiejskich, które pod tym względem były w zupełnem zaniedbaniu.

Gmina jednak sama przy najlepszych chęciach nie jest w stanie wszystkiemu o własnych siłach podołać, dlatego też liczy na poparcie Rządu i Kraju, a nadto zmuszoną jest zniewolić do współdziałania swoich mieszkańców a w szczególności właścicieli realności.

Budowa kanałów miejskich nie przyczyni się wiele do podniesienia zdrowotności miasta i nie osiągnie zamierzonego celu, jeżeli właściciele poszczególnych realności nie pobudują kanałów domowych i nie łączą tychże z kanałami miejskimi.

Jakkolwiek większa część obywateli czyni to dobrowolnie, to jednak są i tacy, których trzebaby do tego zmusić, nie chcą bowiem dobrowolnie ponieść jakichkolwiek wydatków.

Budowa kanałów miejskich wymaga znacznych nakładów, do ponoszenia ich przeto powinni się przyczynić, chociażby w pewnej mierze, przede wszystkim ci którzy z ich budowy bezpośrednio odnoszą korzyść t. j. właściciele realności, albowiem mając możność odprowadzenia wód opadowych, wód gospodarczych i nie-

czystości kanałami, mogą łatwiej i daleko mniejszym kosztem utrzymać porządek w swej realności, która przez to zyskuje na ogólnym wyglądzie i na zdrowotności a tem samym większy dochód przynosi właścicielowi.

Do ponoszenia przeto kosztów budowy kanałów publicznych chociażby już nie w całości, to przynajmniej w większej części pociągnąć należy właścicieli realności, czego jednak gmina uczynić nie może, jak również zmusić do budowy kanału domowego bez odpowiedniej ustawy.

Ustawy takie istnieją już dla wszystkich miast większych Monarchii, a mają je nawet mniejsze miasta Galicyi: jak Biała z dnia 30. maja 1897, Nr. 33, Dz. u. kr.; Bochnia z dnia 19. lipca 1908, Nr. 81, Dz. u. kr.; Nowy Sącz z dnia 20. lipca 1909, Nr. 119, Dz. u. kr. i Tarnopol z dnia 11. sierpnia 1906, Nr. 126, Dz. u. kr. i t. d., nie ma jednak tego rodzaju ustawy dla miasta Krakowa.

Aby brak ten usunąć, przedłożyły Sekcyja I. i III. projekt takiej ustawy Radzie miasta.

Rada miasta na posiedzeniu w dniu 14. grudnia 1911 przedłożone przez połączone Sekcye wnioski przyjęła, zaprowadzając jedynie w §§. 3., 4. i 6. pewne drobne zresztą poprawki.

Wydział krajowy, uznając doniosłe znaczenie, jakie dla rozwoju Krakowa mieć może wydanie powyższej ustawy, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony /./ projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w stoł. król. m. Krakowie wybudowania kanałów domowych, połączenia' tychże z kanałami miejskimi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Zgodnie u uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje;

§. 1.

W obrębie gminy stoł. król. m. Krakowa obowiązany jest każdy właściciel realności położonej przy placu lub ulicy, gdzie kanał miejski istnieje, lub zostanie zaprowadzony, do wybudowania kanału domowego i połączenia go z tym kanałem, a to tak dla odprowadzenia ścieków gospodarczych i opadów atmosferycznych, jak i wszelkich odchodów, tudzież dla odpływów z zakładów przemysłowych. Do kanału miejskiego nie wolno odprowadzać:

a) twardego osadu: śmieci, szutru, piasku, popiołu i odpadków większej objętości jako to: obierzyn, skorup, kości itp.

b) stałych i płynnych produktów, które wskutek swego składu chemicznego lub temperatury mogłyby uszkadzać kanały lub działać szkodliwie na ich trwałość jak np. kwasów, płynu gnojówkowego nierozcieńczonego;

c) substancyi wybuchowych i płynów łatwo zapalnych (benzyna, eter, alkohol itp.);

d) płynów i materyi zakaźnych, przed należytem ich dezynfekcyonowaniem. Tyczy się to szczególnie pracowni bakteriologicznych, szpitali, domów zdrowia, pawilonów chorób zakaźnych, domów izolacyjnych i zakładów dezynfekcyjnych.

Każda zabudowana realność winna mieć swój kanał domowy i połączenie z kanałem miejskim.

Wspólnie dla dwu lub kilku realności może być wybudowany kanał tylko za osobnem zezwoleniem Magistratu.

§. 2.

W razie wybudowania nowego kanału miejskiego w miejsce istniejącego, z którym poszczególne realności są już połączone, obowiązani są właściciele realności połączyć je w myśl §. 1. z nowo wybudowanym kanałem.

O zniesieniu kanału miejskiego postanawia w każdym poszczególnym wypadku Rada miasta, która równocześnie wyznacza termin do połączenia realności z nowym kanałem.

W wypadku jednak uchwalenia zniesienia istniejącego miejskiego kanału podwórzowego idącego popod realnościami termin ten ma być najmniej 6-cio miesięczny, a najwyżej dwuletni, licząc od dnia ogłoszenia.

§ 3.

Połączenie kanału domowego z kanałem miejskim od zewnętrznej granicy realności począwszy, wykonuje gmina m. Krakowa w własnym zarządzie.

Koszta tego połączenia aż do 6 metrów, licząc od zewnętrznej granicy realności do najbliższego kanału miejskiego ponosi właściciel realności, nadwyżkę zaś tych kosztów ponad 6 metrów, oraz koszta zniesienia starego kanału miejskiego ponosi gmina.

Przypadającą na właściciela realności część kosztów powyższego połączenia, obowiązany jest tenże zapłacić w Kasie miejskiej do dni 14 od dnia otrzymania wezwania do zapłaty.

Budowę lub przebudowę kanału domowego wykonuje właściciel realności. Po bezskutecznym jednak upływie terminu, zakreślonego do przeprowadzenia tych robót, może je Magistrat wykonać na koszt i niebezpieczeństwo właściciela realności.

§. 4.

Gdyby ze względu na stosunki miejscowe okazała się potrzeba przeprowadzenia połączenia kanału domowego z kanałem miejskim przez obce grunta lub zabudowaną przestrzeń, właściciel tychże obowiązany jest, za odpowiednim wynagrodzeniem, zezwolić na budowę tego połączenia na swoim gruncie.

Wynagrodzenie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy połączenia kanału domowego z kanałem miejskim, oraz koszta budowy ponosi właściciel domu obowiązany do budowy połączenia kanałowego, a to w granicach, ustanowionych w drugim ustępie §. 3-go.

Co do oznaczenia wynagrodzenia w drodze wywłaszczenia, oraz co do przeprowadzenia samego wywłaszczenia wchodzi w zastosowanie odnośne przepisy ustaw obowiązujących.

§. 5.

Przed rozpoczęciem budowy kanału domowego i połączenia tegoż z kanałem miejskim mają być dotyczące plany przedłożone Magistratowi do zatwierdzenia, które ma nastąpić w przeciągu dni 30.

§. 6.

Gmina stoł. król. m. Krakowa ma prawo pobierania jednorazowych opłat za określone w §. 1. połączenie kanałów domowych z kanałami miejskimi, a właściciele realności są

obowiązani do uiszczenia tych opłat. Za wprowadzenie do kanałów miejskich wód opadowych z rynien dachowych za pomocą osobnych kanałów odciekowych nie są obowiązani właściciele domów do uiszczania osobnej opłaty.

Właściciele realności połączonych z kanałami miejskimi przed wejściem w życie niniejszej ustawy, jak również w wypadku przewidzianym w §. 2. wreszcie ci, którzy w myśl noweli do ustawy budowniczej z dnia 28. marca 1910 Nr. 89 Dz. u. i rozp. kr. uiszcili należytość za budowę kanału, wolni są od rzeczonych opłat.

Tak opłaty jako też uwolnienia od tychże odnoszą się tylko do okresu 30 lat, licząc od dnia wykonania połączenia z kanałem miejskim.

Po upływie tego okresu właściciele realności są obowiązani na nowo do uiszczenia opłat w myśl niniejszego paragrafu.

§. 7.

Wysokość opłat ustanawia się podług zabudowanej powierzchni, pomnożonej ilości kondygnacyi, na podstawie taryfy, którą uchwali Rada miejska (§. 10).

Od domów, po wejściu w życie niniejszej ustawy przebudowanych, dobudowanych, lub w miejsce starych nowowybudowanych, należy się ta opłata mimo dawniejszego połączenia z kanałem miejskim. Jeśli jednak właściciel domu za to połączenie uiszczył już poprzednio opłatę, jako datek dobrowolny, czy też w myśl noweli do ustawy budowniczej z d. 28. marca 1910 Nr. 89, Dz. u. i rozp. kraj., czy wreszcie w myśl postanowień niniejszej ustawy, wówczas przy nowym wymiarze uwzględnić należy opłatę już uiszczoną, tak, że tylko nadwyżkę wymiaru obowiązany jest właściciel domu uiszczyć.

§. 8.

Opłaty wymierza magistrat jednocześnie z zatwierdzeniem planów na budowę kanału domowego.

W wypadkach budowy domu przy placach lub ulicy nie mających jeszcze kanału miejskiego, wymiar i uiszczenie opłaty nastąpi dopiero po wybudowaniu tego kanału i po wniesieniu planów na wykonanie połączenia powyższych domów z kanałem miejskim.

§. 9.

Opłaty z niniejszej ustawy się należące (§§. 6. i 7.), tudzież kosztta połączenia kanałów domowych z kanałami miejskimi (§. 3. ustęp 1. i §. 4. ustęp 2), oraz kosztta budowy lub przebudowy kanałów domowych, wykonanych przez Magistrat w zastępstwie właściciela realności na jego koszt i niebezpieczeństwo (§. 3. ustęp 4.) ściągane będą wraz z 5% odsetkami zwłoki według przepisów istniejących dla egzekucyi podatków rządowych.

Opłatom tym i kosztom przysługuje ustawowe prawo zastawu na realności i prawo pierwszeństwa na równi z rządowymi podatkami realnymi.

§. 10.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 7.) i w ogóle rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy uchwałą Rada miasta.

Uchwała ta wymaga jednak do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

§. 11.

Przekroczenia niniejszej ustawy karane będą przez Magistrat na zasadzie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30. września 1857 Nr. 10 Dz. p. p.

§. 12.

Przeciw wydanym na podstawie niniejszej ustawy zarządzeniom i orzeczeniom Magistratu przysługują środki prawne, przewidziane statutem miasta (§. 106 statutu).

§. 13.

Rekurs przeciw wymiarowi opłaty, oraz przeciw zarządzeniom Magistratu z §. 3. ust. 4. nie ma mocy wstrzymującej.

§. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.
